

A béremelés, mint lehetséges értékelési szempont az Európai Unió Bíróságának a C-210/24 AESTE ügyben hozott ítélete tükrében

Wage Increase as a Potential Award Criterion in Light of the Judgment of the Court of Justice of the European Union in Case C-210/24, AESTE

Dr. Kadia Mariann

DOI: 10.37371/KEP.2026.6.5

Címszavak: béremelés, értékelési szempont, szociális szempont, személyi állomány, kollektív szerződés

Absztrakt

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) a C-210/24. sz. (AESTE) ügyben 2026. március 5-én hozott ítéletében a közbeszerzési eljárásokban alkalmazható szociális jellegű értékelési szempontok jogszerűségét értékelte.

A Bíróság elvi szinten jogszerűnek minősítette az olyan értékelési szempont előírását, amely egyrészt figyelembe veszi az ajánlattevő által a szerződést teljesítő személyi állományra alkalmazni javasolt béremelést, másrészt arra kötelezi az ajánlattevőt, hogy a lefolytatott kollektív tárgyalásokat követően törekedjen az említett személyi állományra alkalmazandó kollektív szerződés megkötésére. Ugyanakkor az ítélet számos kérdést nyitva hagy, amelyek további pontosítást igényelnek.

Abstract

The Court of Justice of the European Union (hereinafter: the Court), in its judgment delivered on 5 March 2026 in Case C-210/24 (AESTE), examined the compatibility with EU law of social award criteria applicable in public procurement procedures.

In principle, the Court held that it is lawful to lay down an award criterion which, on the one hand, takes into account the wage increase proposed by the tenderer in respect of the staff assigned to perform the contract and, on the other hand, requires the tenderer, following the collective bargaining conducted, to endeavour to conclude a collective agreement applicable to that staff. At the same time, the judgment leaves several issues open that require further clarification.

Tényállás

Az ügy tényállása szerint Ortuella város önkormányzata közbeszerzési eljárást indított „Ortuella város önkormányzatának otthoni segítségnyújtási szolgáltatása” tárgyában. A közbeszerzés tárgyát képező szolgáltatás a CPV¹ (85312000-9) szerinti besorolása alapján a „Szociális gondozási szolgáltatások szállás nélkül” megnevezésű szolgáltatások körébe sorolandó, azaz a 2014/24 irányelv² XIV. mellékletében szereplő szociális szolgáltatásnak minősül.

Mivel ezek a szolgáltatások csak korlátozottan rendelkeznek határon átnyúló dimenzióval, ezért ezekre a szolgáltatásokra különös szabályok alkalmazandóak, magasabb, 750 000 eurós értékhatárral.

Bár a közbeszerzési szerződés becsült értéke 166 250 euró volt, az ügy szempontjából lényeges rögzíteni,

hogy a spanyol közbeszerzési törvény (LCSP) néhány kivételtől eltekintve a 2014/24 irányelv hatályán kívül eső közbeszerzési szerződésekre is az irányelv szerinti szabályozást alkalmazza. A tárgybeli eljárás során is egyaránt irányadóak a 2014/24 irányelvnek a 67. cikkben foglalt szerződés odaítélésére vonatkozó rendelkezések, illetve a szociális szolgáltatásokra vonatkozó enyhébb szabályozást tartalmazó rendelkezések.

Az ajánlatkérő a felhívásában az értékelési szempontok körében legfeljebb 40 ponttal vette figyelembe azt, ha az ajánlattevő a szerződés teljesítésében részt vevő személyzet bértömegének növelésére tett vállalást. Azon ajánlattevők ajánlatai pedig, amelyek ilyen vállalást nem tettek, 0 pontot kaptak.

A felhívás e körben rögzíti, hogy az ágazati szerződésben meghatározott bérek referenciaként szolgálnak és

¹ A Közös Közbeszerzési Szószedetről (CPV) szóló 2002. november 5-I 2195/2002/EK Európai parlamenti és tanácsi rendelet.

² A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2014. február 26-I 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv.

azokat a magasabb béreket kell figyelembe venni (bértömeg növekedés), amelyeket az ajánlattevő a szerződés teljesítésével megbízott személyekre kíván alkalmazni.

A felhívás továbbá azt is rögzítette, hogy a nyertes ajánlattevőnek a szerződés véglegesítésétől számított legfeljebb egy hónapon belül a munkavállalók képviselőivel folytatott tárgyalást követően meg kell határoznia az említett béremelés megvalósulásának koncepcióját, illetve a nyertes ajánlattevőnek gondoskodnia kell a szerződés teljesítésével megbízott személyzet munkakörülményeire vonatkozó kollektív szerződés (Ortuella város önkormányzatának otthoni segítségnyújtási szolgáltatására vonatkozó kollektív szerződés) megkötéséről.

Az ápolási-gondozási szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások szövetsége (Asociación de Empresas de Servicios para la Dependencia, a továbbiakban: AESTE) 2023. június 13-án jogorvoslati eljárást kezdeményezett a baszkföldi autonóm közösségének közbeszerzési szerződésekkel kapcsolatos jogorvoslati közigazgatási szerve (Órgano Administrativo de Recursos Contractuales de la Comunidad Autónoma de Euskadi, a továbbiakban: OARC) előtt. Az AESTE jogorvoslati kérelmében a bértömeg növekedésére vonatkozó értékelési szempont megsemmisítését indítványozta. Indítványát több indokra vezette vissza. Álláspontja szerint egyrészt a vitatott értékelési szempont akadályozza a gazdasági szereplők közötti szabad versenyt, és sérti az egyenlő bánásmód elvét. Másrészt az értékelési szempont nem kapcsolódik a szerződés tárgyához, figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint a szolgáltatás minősége és a bértömeg növelése nem állnak egymással összefüggésben. Harmadrészt kifogásolta, hogy a megajánlható bértömegnövekedés összege nem lett maximalizálva, ami pedig végső soron ahhoz vezethet, hogy a jobb pontozás reményében az ajánlattevők aránytalan összegeket javasolhatnak. Végezetül az AESTE álláspontja szerint annak előírásából, hogy a bértömeg növekedést kollektív szerződés útján kell megvalósítani az következik, hogy a hatályos kollektív szerződés nem vonatkozik az érintett munkavállalókra és ami egyben meghaladja ajánlatkérő hatáskörét.

Az AESTE álláspontjával ellentétben Ortuella város önkormányzata úgy vélte, hogy a vitatott értékelési szempont alkalmazása jogszerű és megalapozott volt. Kifejtette, hogy az ágazatban dolgozó munkavállalók között elégedetlenség tapasztalható, ami részben a munkavállalók vásárlóerejének csökkenésére vezethető vissza.

Álláspontja szerint az értékelési szempont a szolgáltatás minőségének és folyamatosságának biztosításához kapcsolódik.

Mivel az ügyet elbíráló OARC-nak szintén kétségei merültek fel az értékelési szempontnak az uniós joggal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban, ezért az ügyet előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé terjesztette. Az OARC kérelmében előadott álláspontja szerint kétséges, hogy a vitatott értékelési szempont megfelel a „gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat” követelményeinek, mivel álláspontja szerint a bértömeg növelés és a szolgáltatásnyújtás javítása közötti kapcsolat túl hipotetikusnak tűnik ahhoz, hogy mérvadó szempont lehessen a szerződés odaítélésében.

Továbbá az értékelési szempont szerinti bértömeg növelés olyan gazdasági többlet lehet jelent az ajánlattevők számára, amely megakadályozhatja, megnehezítheti vagy csökkentheti az ajánlattételi hajlandóságot a közbeszerzési eljárás során. Ezzel egyidejűleg a korlátozottabb erőforrásokkal rendelkező gazdasági szereplőket (például kkv-k) – akik részben azért tudnak versenyképes ajánlatot tenni, mert alacsonyabb bérköltségekkel rendelkeznek – a vitatott szempont aránytalanul vagy hátrányosan megkülönböztető módon érintheti.

Végezetül az OARC szerint annak előírása, hogy a nyertes ajánlattevőnek a kollektív tárgyalásokat követően meg kell határoznia a béremelés megvalósulásának koncepcióját, és gondoskodnia kell a szerződés teljesítésével megbízott személyzetre vonatkozó kollektív szerződés megkötéséről, beavatkozást jelenthet az Európai Unió Alapjogi Chartájának 28. cikkében elismert, kollektív tárgyaláshoz való jogba.

Mindezekre tekintettel az OARC a következő kérdésekben kérte a Bíróság állásfoglalását:

„[1] A szolgáltatási szerződés odaítélésének egyik, bemutatott szempontja, amely:

- a béreknek az alkalmazandó ágazati szerződésen felüli növekedését értékeli, amelyet az ajánlattevő a szerződést teljesítő személyekre javasol alkalmazni, és
  - amely előírja a nyertes ajánlattevő számára, hogy a munkavállalók képviselőivel folytatott kollektív tárgyalást követően határozza meg az említett béremelés megvalósulásának koncepcióját, és gondoskodjon a szerződés teljesítésével megbízott személyzetre vonatkozó kollektív szerződés megkötéséről,
- alkalmas e a [2014/24] irányelv 67. cikkének (1) bekezdésében előírtak szerint a gazdaságilag legelőnyösebb

ajánlat meghatározására?

[2]) Ellentétes e a szolgáltatásnyújtás szabadságával, illetve korlátozza e a szabad versenyt az EUMSZ 56. cikkel, valamint a [2014/24] és a [96/71] irányelvvel ellentétesen?

[3]) Megsérti e [a Charta] 28. cikkében elismert, kollektív tárgyaláshoz való jogot?³

A Bíróság döntése

A Bíróságnak az ügy befogadhatóságának vizsgálatát követően első körben arról kellett állást foglalnia, hogy jelen ügyben alkalmazandóak-e a 2014/24 irányelv rendelkezései, figyelemmel a szerződés becsült értékére. Miután e téren a Bíróság már kiterjedt ítélkezési gyakorlattal⁴ rendelkezik, egyértelműen megállapította, hogy mivel a spanyol jog közvetlenül és feltétel nélkül alkalmazhatóvá tette a 2014/24 irányelv hatályát azokra a szerződésekre is, amelyek nem érik el a 750 000 eurós uniós értékhatárt, az egységes jogértelmezés követelménye miatt egyértelmű uniós érdek fűződik ahhoz, hogy a Bíróság határozzon az előterjesztett kérdésekről. Az első kérdés kapcsán a Bíróságnak meg kellett vizsgálnia, hogy a tárgy szerinti közbeszerzési szerződés bértömeg növekedésre vonatkozó értékelési szempontja alkalmas-e a gazdaságilag legelőnyösebb ajánlat meghatározására.

Miután a kérdést előterjesztő OARC-nak kizárólag a vitatott értékelési szempont és a közbeszerzés tárgyának kapcsolatával, illetve az egyenlő bánásmód esetleges megsértésével összefüggésben merültek fel kétségei, a Bíróság vizsgálata is ezen kérdéskörökre korlátozódik. A közbeszerzés tárgyához való kapcsolódási követelményből következik, hogy általánosságban a vállalkozás társadalmi felelősségvállalási politikája nem értékelhető.⁵ A 2014/24 irányelv 67. cikk (3) bekezdése szerint az értékelési szempontokat akkor kell a közbeszerzési szerződés tárgyához kapcsolódónak tekinteni, ha a szerződés alapján nyújtandó szolgáltatáshoz bármely módon, annak életciklusának bármely szakaszában kapcsolódnak, ideértve azokat a tényezőket is, amelyek a szolgáltatás rendelkezésre bocsátásának konkrét folyamatához kapcsolódnak vagy közvetlenül a szolgál-

tatás életciklusának valamely másik szakaszához kapcsolódnak.

A Bíróság értékelése során figyelembe vette a 2014/24 irányelv 76. cikkének (2) bekezdését, amely a szerződés odaítélésének elvei között biztosítja, hogy a XIV. mellékletben felsorolt szociális szolgáltatások tekintetében az ajánlatkérő szervek többek között figyelembe vehessék a szolgáltatások magas minőségének, folyamatosságának, hozzáférhetőségének, megfizethetőségének, elérhetőségének és átfogóságának biztosításával kapcsolatos igényt, az igénybevevők különböző kategóriái – köztük a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett csoportok – sajátos igényeit, az igénybevevők bevonását és szerephez juttatását, valamint az innovációt.

Ezzel összefüggésben a Bíróság egyrészt megállapította, hogy a szerződés teljesítése jelentős humán erőforrás bevonását igényli, másrészt az ajánlattevő számára nehézséget okoz a szolgáltatás folyamatos, megfelelő minőségű biztosítása a hátrányos helyzetű kiszolgáltatók részére. Mivel a szolgáltatás ellenértéke nagyban függ a személyzet bérköltségétől, erre tekintettel megállapította, hogy az értékelési szempont összefügg a szerződés tárgyával. Továbbá a magas bérezés támogatja a munkaerő megtartását, valamint megfelelően képzett személyzet felvételét eredményezi és mindez végső soron a szolgáltatás minőségének a javításához, valamint a hozzáférhetőség és folyamatosság követelményeinek biztosításához vezet.

A Bíróság ugyanakkor nem foglalt állást a hátrányos megkülönböztetés tárgyában, illetve annak megítélésében, hogy a vitatott értékelési szempont hátrányos módon befolyásolta-e a kkv-k részvételét az eljárásban, miután álláspontja szerint nem rendelkezett a szükséges információkkal, amik lehetővé tették volna a vizsgálat lefolytatását, ezért annak lefolytatását a kérdést előterjesztő OARC hatáskörébe utalta. Ugyanakkor az ítélet kijelölte a leendő vizsgálat kereteit, azáltal, hogy az ítéletben rögzítette, hogy a „vizsgálatot azon dokumentációra tekintettel kell elvégezni, amellyel az ajánlatkérő szerv a szükségleteinek meghatározásának időpontjában rendelkezett, valamint a szolgáltatás igénybevevőivel vagy kedvezményezettjeivel és az azt teljesítő

³ Ítélet 23. pont.

⁴ C 297/88 és C 197/89 Dzodzi ítélet (1990.) 36. és 37. pont; C 376/21 Obshtina Razlog ítélet (2022.) 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

⁵ A Bizottság közleménye: „Szociális közbeszerzés – Útmutató a szociális szempontok figyelembevételéhez a közbeszerzések során (2. kiadás) 83. old.

személlyzettel általa adott esetben előzetesen lefolytatott konzultációkra, valamint az általa adott esetben elvégzett piaci konzultációkra, vagy bármely más olyan dokumentumra tekintettel, amely lehetővé teszi az ilyen odaítélési szempont által kiváltott kizáró hatás fennállásának alátámasztását.”⁶

Az első kérdés tekintetében a fenti indokokra tekintettel a Bíróság azt a választ adta, hogy a „2014/24 irányelv 67. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a lakhatás nélküli szociális szolgáltatások nyújtására irányuló közbeszerzési szerződés olyan odaítélési szempontja, amely figyelembe veszi az ajánlattevő által a szerződést teljesítő személyzetre alkalmazni javasolt, a hatályos ágazati kollektív szerződés alkalmazásából eredő szintet meghaladó bérköltségnövelést, lehetővé teszi az ajánlatkérő szerv számára, hogy meghatározza az e rendelkezés értelmében vett, gazdaságilag legelőnyösebb ajánlatot.”⁷

A Bíróság a döntéshozatalra előterjesztett második kérdést – amely arra irányult, hogy a 96/71/EK irányelvvel és az EUMSZ 56. cikkével összeegyeztethető-e egy olyan közbeszerzési értékelési szempont, amely a lakhatás nélküli szociális szolgáltatások tárgyú szerződés esetén az ajánlattevő által a teljesítéshez igénybe vett személyi állomány bérköltségében a hatályos ágazati kollektív szerződés szerinti szintet meghaladó bérezési elemeket is figyelembe veszi – elfogadhatatlannak nyilvánította. Indokolásként arra hivatkozott, hogy a kérdést előterjesztő OARC nem szolgáltatott olyan konkrét információt, amely a határokon átnyúló elem fennállását alátámasztaná, ami pedig előfeltétele mind az EUMSZ 56. cikk, mind a 96/71/EK irányelv értelmezéséhez.

Végezetül a harmadik kérdést illetően a Bíróságnak – miután megállapította, hogy a Charta alkalmazhatóságának, vagyis az „uniós jog végrehajtásának” a követelménye megvalósult – azt kellett megvizsgálnia, hogy a vitatott értékelési szempont sérti-e a Charta 28. cikkében biztosított kollektív tárgyaláshoz való jogot. E jog biztosítja a szerződő felek számára, hogy egymással szabadon, befolyástól és utasítástól mentesen folytassanak párbeszédet. A szerződő felek mind a szociál- és foglalkoztatáspolitikai területét érintő célok, mind e kitűzött

célok elérésére alkalmas intézkedések megválasztása terén is széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek.⁸

A Bíróság – a főtanácsnoki indítvánnyal egyezően – arra a következtetésre jutott, hogy a vitatott értékelési szempont nem korlátozza a felek tárgyalási autonómiáját. Ez a megállapítás egyrészt azon alapul, hogy az értékelési szempont nem írja elő a béremelés elemeit, ennek megtárgyalását az ajánlattevőre és annak munkavállalóira bízta. Másrészt mivel a szerződéskötés terén nem állapít meg eredménykötelmet, az ajánlattevőt e téren kizárólag „cselekvési”, gondossági kötelezettség terheli, ezáltal a szerződéskötés szintén a felek autonómiájában marad. Ezt támasztja alá az is, hogy az értékelési szempont nem kötelezheti az érintett munkavállalók képviselőit, mint harmadik feleket, hogy meghatározott határidőn belül szerződést kössenek.

A munkavállalók közötti bérkülönbség tekintetében, amit az értékelési szempont eredményezhet, a Bíróság nem foglalt állást, mivel megítélése szerint ennek érdemi vizsgálatához a kérdést előterjesztő OARC nem szolgáltatott kellő információt.

A Bíróság a harmadik kérdést illetően megállapította, hogy nem ellentétes az Európai Unió Alapjogi Chartájának 28. cikkével az értékelési szempont, amely a szerződés teljesítésében résztvevő személyzet vonatkozásában figyelembe veszi a bértömeg növekedést, illetve arra kötelezi ajánlattevőt, hogy a szerződés megkötésétől számított egy hónapon belül – az említett személyzet képviselőivel folytatott kollektív tárgyalást követően – meghatározza a béremelés megvalósulásának koncepcióját, valamint, hogy gondoskodjon az említett személyzetre alkalmazandó kollektív szerződés megkötéséről.

Összegzés

A szociális szempontokat figyelembe vevő közbeszerzések célja, hogy a társadalmi szempontoknak a közbeszerzési eljárásokba történő integrálásával előmozdítsák 1. a foglalkoztatási lehetőségeket, a társadalmi befogadást, 2. a méltó, tisztességes munkakörülményeket, 3. az akadálymentességet és 4. a fenntartható gyakorlatok ösztönzését.⁹ Egy nemrég megjelent, 75 uniós közbeszerzési eljárás alapuló tanulmány rávilágított,

⁶ Ítélet 55. pont.

⁷ Ítélet 56. pont.

⁸ C 311/21 TimePartner Personalmanagement ítélet (2022.), 72-73. pont.

⁹ PwC EU Services ICLEI Europe, How to apply socially responsible public procurement: An impact-driven framework with indicators and practical examples 2025 1. old.

hogy „bár a közbeszerzési folyamatok figyelembe veszik a társadalmi szempontokat, azok mélysége és hatékonysága gyakran korlátozott marad.” A tanulmány a szociális szempontú közbeszerzések hatásának méréséhez a fent hivatkozott négy indikátort vizsgálta. Ebben az összefüggésben kiemelt jelentőséggel bírnak az e tárgykörben született ítéletek, mert a joggyakorlat egyértelműsítésével hozzájárulhatnak a szociális szempontú közbeszerzések hatékonyságához.

A jelen ítéletnek a szociális szempontú közbeszerzésekre gyakorolt hatása egyelőre nem határozható meg egyértelműen, mivel számos, az ügy szempontjából releváns kérdést a Bíróság nem vizsgált meg, azokat az előterjesztő hatáskörébe utalta. A főtanácsnoki indítvány rögzíti, hogy a közbeszerzési eljárás során a szociális aspektusra vonatkozó szempontok abban az esetben vehetők figyelembe ha azok: 1. kapcsolódnak a közbeszerzés tárgyához, 2. nem biztosítanak az adott szerv számára korlátlan választási szabadságot, 3. megfelelnek az átláthatósági követelménynek, azaz kifejezetten szerepelnek az ajánlattételi dokumentációban vagy hirdetményben, kellően egyértelműek, továbbá 4. megfelelnek az uniós jog alapelveinek, mint a hátrányos megkülönböztetés tilalma. Ezen szempontok közül a Bíróság jelen ítéletében kizárólag a közbeszerzés tárgyával való kapcsolat fennállását állapította meg, így a fennmaradó szempontok vizsgálata az előterjesztőre hárul és majd csak ezt követően lehet kétséget kizáróan megállapítani, hogy a vitatott értékelési szempont jogszerű volt-e. Álláspontom szerint a vizsgálat során az egyenlő bánásmód és az arányosság elvének értékelése lesz különösen mérvadó.

Az értékelési szempontnak a szerződés tárgyával való kapcsolata tekintetében, a Bíróság ítéletében megállapítja, hogy jelen ügyben ez a kapcsolat fennáll. Ugyanakkor a jövőbeli joggyakorlatra figyelemmel felmerül a kérdés, hogy a Bíróság ezen megállapítását mennyire kell tágan értelmezni. A 2014/24 irányelv 76. cikk (2) bekezdése alapján jogszerűen előírható-e az értékelési szempont azon ágazatok tekintetében is, ahol a szolgáltatás minőségét és folyamatosságát a bérek mértéke nem befolyásolja érdemben, mert az adott ágazatban nem jellemző a bérezéssel kapcsolatos általános elégedetlenség, illetve nem igényel jelentős humán erőforrás bevonást. Vagy a Bíróság megállapítása kizárólag azon szociális szolgáltatásokra, ágazatokra korlátozódik, amelyek esetében – a tárgybeli üggyhöz hasonlóan – a bérek tekintetében általános elégedetlenség tapasztal-

ható, illetve amely szolgáltatások elvégzése jelentős humán erőforrás bevonást igényel.

A Bíróság az egyenlő bánásmód és a hátrányos megkülönböztetés tilalma tárgyában kialakult ítélkezési gyakorlatra hivatkozva ítéletében rögzíti, hogy „az egyenlő bánásmód elvének és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának célja a közbeszerzési eljárásban részt vevő ajánlattevők közötti egészséges és hatékony verseny kialakulásának elősegítése. Ezen elvek szerint az ajánlattevőknek egyenlő helyzetben kell lenniük mind az ajánlataik elkészítésekor, mind pedig az ajánlataik ajánlatkérő szerv általi értékelésének időpontjában. Ezen elvek megkövetelik, hogy a hasonló helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és hogy az eltérő helyzeteket ne kezeljék egyenlő módon, kivéve, ha az ilyen bánásmód objektíven igazolható.

Ezen irányelv 18. cikke (1) bekezdésének második albekezdése azt is előírja, hogy az ajánlatkérő szervek nem fogadhatnak el olyan odaítélési szempontokat vagy szabályokat, amelyek folytán bizonyos gazdasági szereplők saját jellemzőik alapján méltánytalan előnyhöz jutnak, vagy ilyen hátrányt szenvednek, illetve amelyek bizonyos gazdasági szereplők számára mesterségesen korlátozzák a versenyt.”

A Bíróság korábbi ítélkezési gyakorlata szerint a „magasabb minimálbér megkövetelése viszont indokolatlanul korlátozhatja a primerjogból levezetett szolgáltatásnyújtás szabadságát, amely korlátozás más tagállamból származó potenciális ajánlattevők versenyelőnyét csorbítja.”

Mivel jelen ügy a Rüffert és a Bundesdruckerei üggyel eltérően nem rendelkezik közvetlen határon átnyúló elemmel, illetve nem képvisel határokon átívelő érdeket, kérdéses, hogy a Bíróság jelen ítélete milyen mértékben alkalmazható olyan esetben, amikor az ügy ilyen érdekekkel is rendelkezik, mennyiben korlátozódik a Bíróság megállapítása az uniós közbeszerzési értékhatár alatti a 2014/24 irányelv XIV. mellékletében foglalt szolgáltatásokra.

A Bíróság az arányosság követelményéről nem tesz említést, ugyanakkor a főtanácsnoki indítvány kitér ezen szempont vizsgálatára is. „Az arányosság elve garantálja, hogy az ajánlatkérő szervek által hozott intézkedések alkalmasak legyenek a közbeszerzési szabályok által követett jogszerű célok elérésére, és ezen intézkedések ne lépjenek túl a célok eléréséhez szükséges mértéket. Az arányosságot az adott közbeszerzési szerződés odaítélésének szempontjai körében esetleg kell elemezni, és az

számos tényezőtől függ, amelyek közé a közbeszerzési szerződés tárgya is minden bizonnyal beletartozik.”

Ebből következően álláspontom szerint, az előterjesztőnek többek között értékelnie kell, hogy a bértömeg növelés önmagában, egyéb munkakörülményekre vonatkozó szempontok figyelmen kívül hagyása mellett alkalmas-e olyan összetett probléma hatékony kezelésére, mint a munkahelyi fluktuáció és a magas szakmai színvonal biztosítása, különösen arra tekintettel, hogy ajánlattevőt a szerződéskötés terén kizárólag gondossági kötelem terheli.

Az indítvány emellett rögzíti a vitatott értékelési szempont súlyozásának arányosságával kapcsolatos szempontokat is. Egyfelől – az Európai Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) útmutatójával összhangban – megállapítja, hogy nem lehetséges minimális és maximális százalékos pontszám meghatározása, illetve a pontszám mértéke nagyban függ a szerződés tárgyától. Másrészt rámutat arra, hogy az arányosság elvének tiszteletben tartásából fakadóan indokolt lehet egy felső határ megállapítása az ajánlattevő vállalkozás által javasolt béremelés vonatkozásában, mivel a nyilvánvalóan túlzó béremelési javaslatok sérthetik az arányosság elvét. A körülmény, hogy az AESTE jogorvoslati kérelmében éppen a béremelés felső határának hiányát sérelmezte, arra enged következtetni, hogy az értékelési szempont összességében nem felel meg az

arányosság követelményének.

Álláspontom szerint a Bíróság ítélete nem nyújt egyértelmű iránymutatást, mivel több lényeges értelmezési kérdést nyitva hagy, ezért jelenleg csak korlátozottan ítéltető meg, hogy milyen mértékben járul hozzá a szociális jellegű értékelési szempontok alkalmazása során felmerülő jogértelmezési bizonytalanságok mérsékléséhez. Elképzelhető, hogy az ítélet hatása elsősorban nem a gyakorlatban érvényesül majd, hanem inkább a közbeszerzési irányelvek felülvizsgálata során kap majd jelentőséget, ugyanis az ítélet kapcsán máris megjelent olyan érdekképviseleti álláspont, amely konkrét jogalkotási irányokat körvonalaz. Az „UNI Europa” – amely 50 ország 272 szakszervezetét képviseli – az ítélet kihirdetését követően felhívta a Bizottságot, hogy teljes körűen vegye figyelembe az ítéletet, és dolgozzon ki egy új keretrendszert, amely biztosítja, hogy: „a kollektív tárgyalások lefedettségének előmozdítása valamennyi közbeszerzési eljárásban általános értékelési szempontként jelenjen meg; az alkalmazandó kollektív szerződéseknek való megfelelés a közbeszerzési eljárásokban való részvétel minimumkövetelménye legyen; az ajánlatkérő szervezetek egyértelmű iránymutatást kapjanak arra vonatkozóan, miként alakítsanak ki olyan szociális értékelési szempontokat, amelyek elősegítik a minőségi munkahelyek létrejöttét.”